

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

BM.ZOG.xxxx

Dot. DN.ZN.xxxxx

Opinia

Komitetu Polityki Naukowej z dnia 24 maja 2019 r. na temat projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw

Komitet Polityki Naukowej widzi potrzebę obecnej nowelizacji i przekazuje następujące uwagi dotyczące projektu *ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz niektórych innych ustaw*.

Opiniowana ustawa poszerza zakres uprawnień prezesa Polskiej Akademii Nauk w odniesieniu do instytutów PAN.

Art. 1, ust. 2

Dot. Art. 24 ust. 4 „Prezes Akademii, niezwłocznie po przeprowadzeniu audytu, przedkłada ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jego wyniki, z wyłączeniem wyników audytu działalności naukowej, wraz ze stanowiskiem Prezydium Akademii.”

Nie jest zrozumiałe, dlaczego przedstawia się ministrowi wyniki audytów „z wyłączeniem działalności naukowej”. Zdaniem KPN minister powinien być informowany o ocenie działalności naukowej jednostek naukowych Akademii.

Art. 1, ust. 6

Dot. Art. 53 ust. 4a „Prezes Akademii w akcie o powołaniu dyrektora instytutu określa wysokość jego wynagrodzenia”.

Taki zapis powoduje, że zarobki dyrektora instytutu stają się jawne (niejednokrotnie należy przedstawiać akt powołania, na przykład do stwierdzenia umocowania do zawierania umów). Raczej należałoby to sformułować następująco: „Prezes Akademii w piśmie odrębnym od aktu powołania dyrektora instytutu określa wysokość jego wynagrodzenia”.

Dot. Art. 53 ust. 8 „Prezes Akademii może odwołać dyrektora instytutu przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 6:

- 1) na podstawie wyników kontroli, o której mowa w art. 22 ust. 3a pkt 2;

- 2) na wniosek wiceprezesa Akademii nadzorującego prace wydziału właściwego ze względu na specjalność naukową instytutu, jeżeli:
 - a) narusza on prawo lub nie wykonuje należycie swoich obowiązków, co stwierdza rada naukowa,
 - b) nie wykonuje on zaleceń, o których mowa w art. 30 ust. 2.”.

Wątpliwość budzi przepis mówiący o tym, że prezes Akademii może odwołać dyrektora instytutu na wniosek wiceprezesa nadzorującego dany wydział, ponieważ wiceprezesi są powoływani przez prezesa PAN i podlegają mu służbowo. Niejasne jest także sformułowanie „narusza on prawo”. Czy fakt naruszenia prawa stwierdza samodzielnie wiceprezes PAN, czy też dzieje się to na podstawie wyroku sądowego?

Niepokojący jest również zapis o możliwości odwołania dyrektora instytutu, bez konieczności opiniowania przez radę naukową bądź radę kuratorów, gdy „nie wykonuje on zaleceń, o których mowa w art. 30 ust. 2” (*Wydział koordynuje działalność instytutów naukowych objętych zakresem jego działania, w szczególności opiniuje wyniki okresowej oceny instytutów naukowych, o której mowa w art. 28 ust. 4 pkt 1, formułuje zalecenia...*). Można sobie wyobrazić, że zalecenia będą dotyczyć działalności naukowej instytutu. Oznaczałoby to możliwość „ręcznego” sterowania profilem naukowym instytutu przez prezesa PAN. Obawy budzi też potencjalna arbitralność takiej oceny.

**Przewodniczący
Komitetu Polityki Naukowej**

Prof. dr hab. Tomasz Żylicz